

Hur mäter andra länder kvalitet i skolan?

Årsmöteskonferens Friskolornas riksförbund
torsdagen den 25 april 2019
Marie-Hélène Ahnborg

Varför är det viktigt?

Ur ett FN-perspektiv (Agenda 2030) är utbildning

- en mänsklig rättighet,
- ett viktigt instrument för att bekämpa fattigdom och ohälsa,
- nödvändigt för utveckling av hållbara samhällen och för att motverka krig och konflikt.

För OECD har utbildningens kvalitet betydelse för

- tillväxt och välfärd,
- social sammanhållning,
- kreativitet och innovation.

I EU:s ramverk Utbildning 2020 menar man att utbildning av god kvalitet

- stimulerar livslångt lärande och rörlighet på arbetsmarknaden,
- främjar social sammanhållning och aktivt medborgarskap,
- stärker konkurrenskraft,
- stimulerar innovation och företagande.

Är man överens om definitionen av kvalitet?

Enligt **Unesco** inbegriper utbildningskvalitet :

- **Elever** som är välmående och motiverade och som har likvärdig tillgång till utbildning,
- **Lärmiljöer** som är säkra, tillgängliga, stimulerande, stödjande och adekvat utrustade,
- **innehåll** som reflekteras i läro- och kursplaner och som fokuserar på basfärdigheter i läsa, skriva, räkna och på sociala färdigheter som främjar hållbar utveckling och fred,
- **Processer** i vilka kvalificerade lärare använder adekvata pedagogiska metoder och regelbundet följer elevernas utveckling för att stödja och stimulera lärande,
- **Styrsystem** som utgår från nationella mål, medger en rättvis resursfördelning och genomför tillförlitliga mätningar av kunskapsresultat.

Är man överens om definitionen av kvalitet?

OECD har ingen officiell definition men betonar

- "Excellence as well as Equity"
- utbildningens ändamålsenlighet
- kunskaper för det 21:a århundradet
- utbildningens förädlingseffekt – added value
- utbildningens kostnadseffektivitet – value for money

Vad säger EU om utbildningskvalitet?

I **EU:s** ramverk Utbildning 2020 beskriver man kvalitet i termer av

- **rättvisa** – minskade skillnader i kunskapsresultat mellan individer och grupper
- **effektivitet** – utdelning av investerade medel
- **relevans** – att utbildning leder till anställningsbarhet
- **nyckelkompetenser** – att medborgarna utvecklar nödvändiga grundläggande kunskaper
- **excellens** - på alla nivåer i utbildningssystemet

Hur mäter man utbildningskvalitet?

I OECD:s studie av 34 länders kvalitetssystem listas drygt 200 kvalitetsindikatorer.

(Tokuhama, International Indicators of Quality Education)

Allt går inte att mäta. Prioritering och fokusering är nödvändig, men på vad?

- Det som är billigast att mäta?
- Det som är enklast att mäta?
- Det som gör det möjligt att jämföra skolor?
- Det som visar skolors förädlingsvärde (added value)?
- Det som svarar mot de mål som finns i lagstiftning och andra styrdokument?
- Det som visar på lärarnas skicklighet?
- Det som svarar mot professionens bedömning av kvalitativ undervisning?

Kvalitetsindikatorer

Tillgång	Fullföljande	Rättvisa	Nyckeltal	Lärarkompetens	Resultat	Styrsystem
Antal elever i -förskola -grundskola -gymnasieskola -vuxenutbildning	Antal som fullföljer och examineras	Socio-ekonomiska bakgrundsfaktorer -kompensatoriska åtgärder?	Skoldata -klasstorlek -elever/lärare	Utbildningsnivå -utvecklingsmöjligheter	Betyg	Nationella mål -lagstiftning -läro- o kursplaner
Specialpedagogisk undervisning	Antal avhopp -föreb.åtgärder? -andra chans?	Skillnader mellan pojkar och flickor	Lärardata -lön -undervisningstid -ålder	Professionell kompetens -pedagogik + didaktik -ämneskunskaper -attityder	Internat. tester -Pisa -Pirls -Timss -Piaac	Ansvarsfördelning -central -lokal
Flerspråkig underv.		Geografiska skillnader	Elevfrånvaro	Undervisnings-skicklighet	Nationella prov	Resursfördelning
Teknisk utrustning			Utbildningskostn. -per elev -andel av BNP			Utvärderings-, kontroll- och stödsystem
			Nöjdhet			

Stöd vid utformning av kvalitetssystem

I vilket syfte?

Ansvars-
utkrävande eller
skolutveckling

Miniminivå eller
excellence

Underlag för val
av skola

Underlag för
nationell bild

I vilken kontext?

Kulturellt

Historiskt

Utvecklingsnivå

Demografi

Värdesystem

Lagstiftning

Av vilken nivå
i systemet?

Elev

Lärare

Skola

Lokal ansvarsnivå

Övergripande
systemnivå

Utifrån vilka
indikatorer?

Fokus på input

Fokus på process

Fokus på
progression

Fokus på output

Med vilka
metoder?

Statistikinsamling

Standardiserade
tester

Observationer

Intervjuer

Utvärderingar

Forskningsstudier

Mer information

- **Eurobase**

Databas för beskrivning av EU-ländernas utbildningssystem, www.eacea.ec.europa.eu

- **OECD**

Internationell samarbetsorganisation som samlar in statistik och genomför riktade undersökningar med fokus bland annat på utbildningssystemen och deras betydelse i de nationella ekonomierna, www.oecd.org

- **IEA International Association for the Evaluation of Educational Achievement**

Oberoende internationellt utvärderingsinstitut som genomför komparativa studier på utbildningsområdet, www.iea.nl

- **Unesco och Unicef**

FN-organ som regelbundet ger ut rapporter som belyser situationen för barn med utgångspunkt i konventioner om barns rättigheter, www.unesco.org
www.unicef.org

Tack för uppmärksamheten!

